

Nicolaus Schütze

Programma Quo Rector Universitatis Rostochiensis Nicolaus Schütze/ Iur. U.D. & Profess. Ad Exequias Quas Matronae ... Sophiae Schraders Coniugi ... Dn. Joannes Petraeus, Consul Reipubl. Rostochiensis gravissimus, Nunc viduus ... paratas cupit Omnes Reipubl. literariae Cives ... invitat

Rostochi[i]: Kilius, 1652

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn777423243>

Druck Freier Zugang

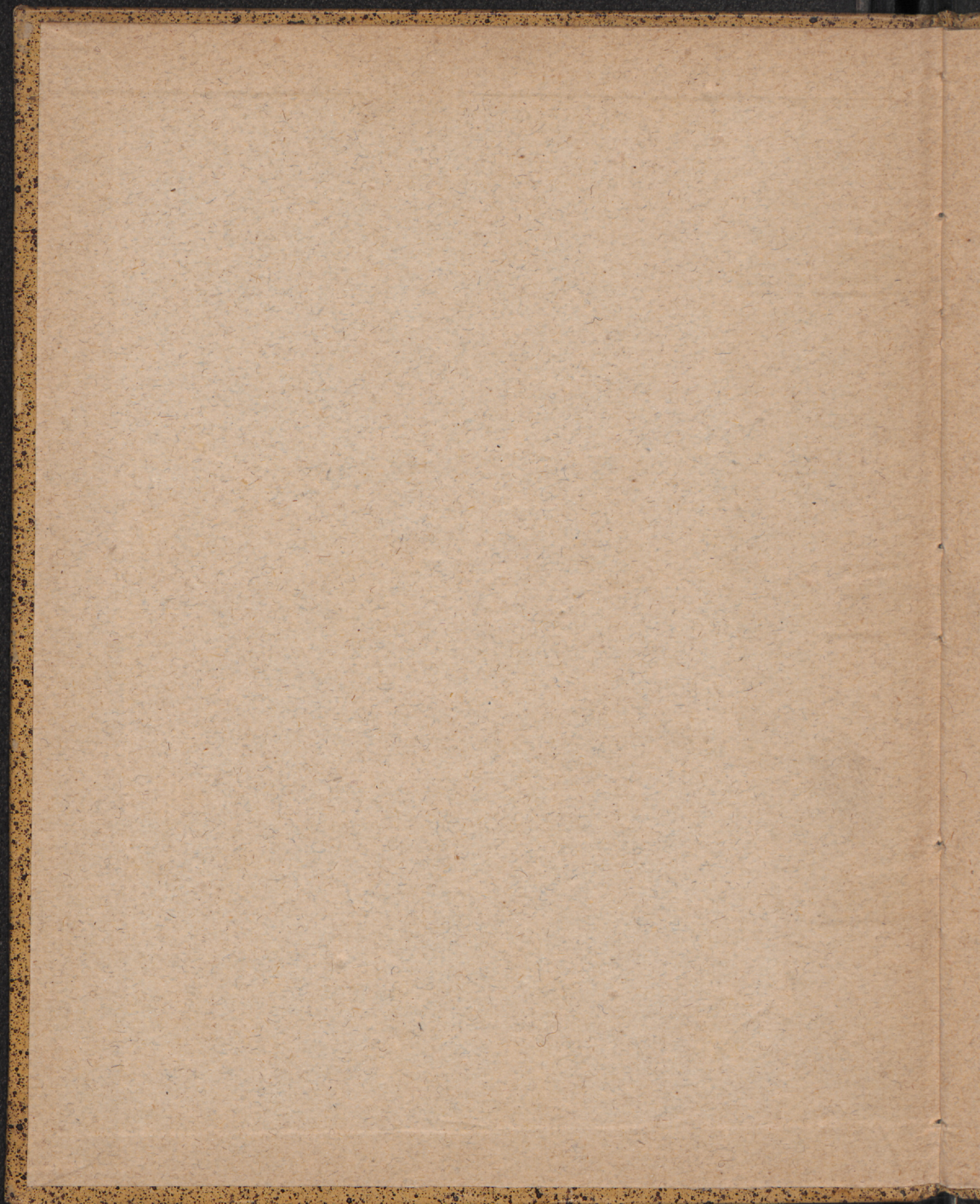

Schütze, N.,
in
S. Schrader.

Rost.1652.

49.

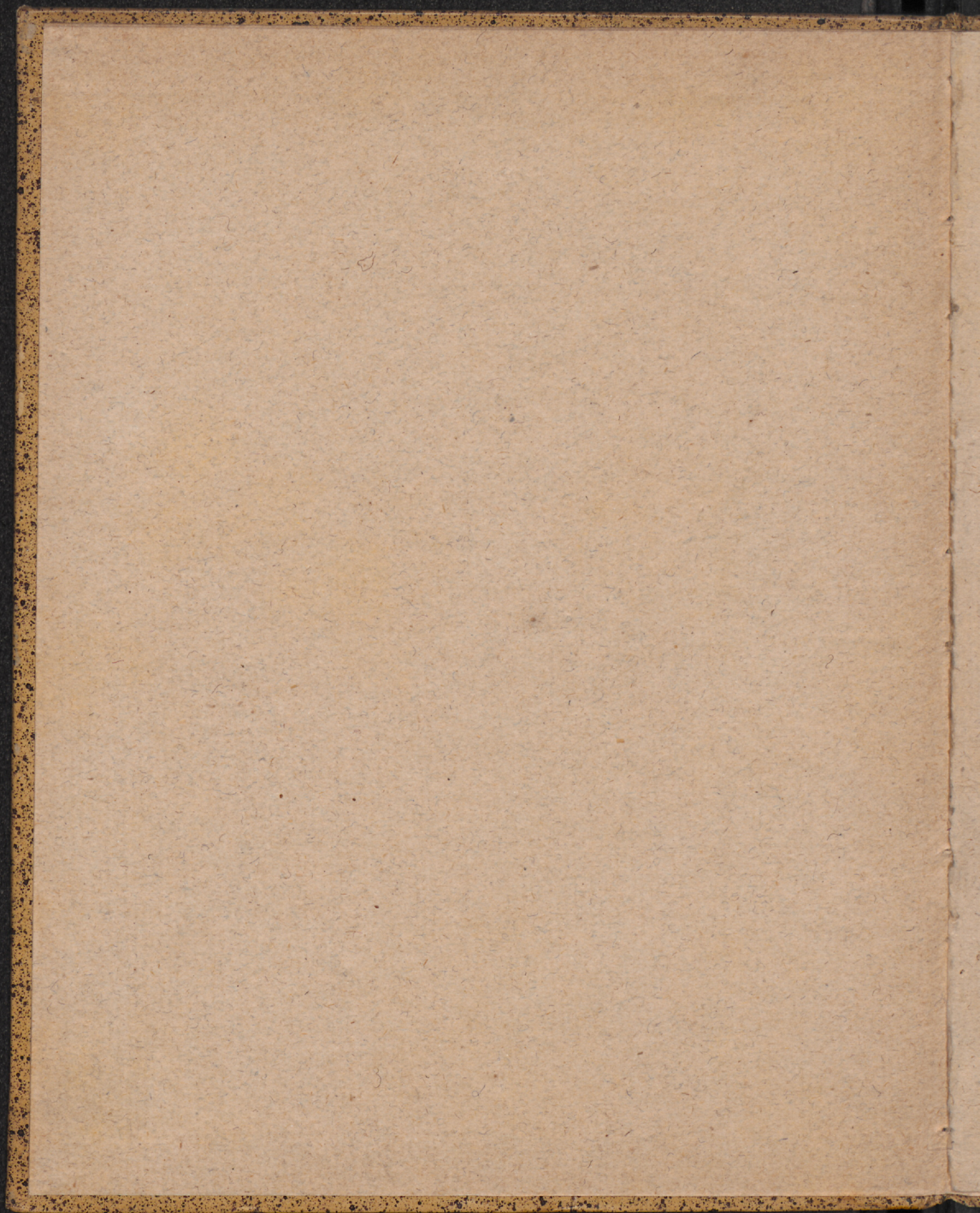

PROGRAMMA

^{Quo}
RECTOR

Universitatis Rostochiensis

NICOLAUS Schütze/

U. D. & Profess.

Ad exequias

Quas

Matrona pientissima honestissimaq;

SOPHIE Schraders

*Conjugi sua desideratissima Vir Amplissimus
& Consultissimus*

DN. JOANNES PETRÆUS,

Consul Reipub. Rostochiensis
gravissimus,

*Nunc viduus (dolor!) mestissimus
paratas cupit*

Omnes Reipubl. literariæ Cives officiosè
& peramanter invitat.

ROSTOCHL,
Typis NICOLAI KILII, Acad. Typogr.

Anno 1652,

Uovis in loco, nullâ non
die, nullâ non horâ, imò nullo
non momento horæ, puncto-
que temporis metuenda mors
est. Cujus rei significandæ gra-
tiâ clepsydra, quâ veteres ute-
bantur, sive ut nos loquimur
clepsammidium in imagini-
bus spectabatur, ut quoties
horologii cujuscunq; in men-

tem nobis venit, in horas demi aliquam vitæ partem, &
tunc quoq; cum crescimus, vitam decrescere memineri-
mus. Pulchrè, ut solet, in hanc rem Seneca, gravissimus
auctor: *Quotidie morimur, inquit; quotidie enim demitur ali-
qua pars vitæ: & tunc quoq; cum crescimus, vita decrescit. Infan-
tiam amisimus, deinde pueritiam, deinde adolescentiam: usque
ad hesternum, quicquid transijt temporis, perijt. Hunc ipsum quem
agimus diem, cum morte dividimus. Quemadmodum clepsy-
dræ non extremum stillicidium exhaurit, sed quicquid ante
defluxit: Sic ultima hora, quâ esse desinimus, non sola mortem
facit, sed sola consummat. Tunc ad illam pervenimus, sed diu
venimus. Addit autem tanquam epiphonema versum
Lucillij planè memorabilem:*

Mors non ultima venit, quæ rapit ultima, mors est.

Non quæ venit, & jam præterit, mors est: sed illa pro-
priè, quæ rapit ultima, & nos aufert. Cujus sententiæ
veritatem etsi omnium in universum confirmat expe-
rientia:

rientia: in iis tamen magis conspicitur, qui morbo oppressi diuturno, illis, quæ in morbo, ut rursus Seneca, loquitur, gravia sunt, metu mortis, dolore corporis, voluptatum intermissione cruciantur. Illorum enim conditionem si cum iis comparemus, qui vix paucorum dierum valetudine adversâ tentati, aut etiam repentino aliquo casu vitam finiunt; hos quidem unam: illos verò innumeras mortes pertulisse dixerimus. Neque verò humana sapientia causam invenire potest, cum uno modo omnes nascamur, cur non unâ omnes item ratione, denascamur. Sola sacra Scriptura non casu ista sic fieri: sed à divina docet voluntate proficisci; atque ita quidem ut Deum amantibus omnia, quantumvis ardua videantur & aspera, ad bonum adjumento sint, neque eos ulla vel calamitas, vel angustia, vel vexatio possit à dilectione Dei separare ac divellere. Ut autem sapientis non est communem recusare fortunam, & propriam postulare, sed quamvis id fiat, nihilo tamen secius ratum manet decretum illud: Cuivis potest accidere, quod cuiquam accidit: unde sapiens Hebræus mortuum inducit his verbis superstites compellantem: memento iudicii mei; erit enim tale etiam tuum: mihi heri, & tibi hodie: Sic prudentiæ est Christianæ nullam augendæ veræ pietatis occasionem negligere. Hanc ergò cum etiam hodierno die nobis Deus præbere voluerit, non decet pietatis & humanitatis studiosos sibi deesse. Vocamur enim rursus ad domum luctûs, quam meliorem sapientiæ scholam esse Regum sapientissimus, quàm domum convivij pronunciat. Nam post morbum sane diuturnum vitam in his terris tandem suam placidè finijt

SOPHIA Schraders/matrona honestissima, viri amplissimi consultissimique DN. JOANNIS PETRÆI

Consulis de hac Repub. meritisimi Coniux, de cujus
ortu, vita & obitu quæ accepimus, quàm poterimus bre-
vissimè pro more referemus. Nata igitur est anno clō. lō.
LXXX. Patre GEORGIO SCHRADERO,
viro antiquæ virtutis & fidei, ex pervetustâ apud Brun-
svyvicenses SCHRADERORUM familiâ oriundo:
Qui ab illustrissimo Duce Brunsvyicensi ad ministeria
primùm vocatus, postea illustrissimo celsissimoque
Principi ac Domino Domino ULDARICO Duci
Mecklenburgico de meliore commendatus, ad Præfe-
cturam Gnojensem evehctus fuit, cui summâ industriâ ac
fide per aliquot annos & quidem tantisper præfuit, dum
heic Rostochij pedem fixit. & vinculo conjugali sese
obstrinxit. Matrem habuit I L S E B E N Hoven fæmi-
nam omni matronalium virtutum laude præstantem. Ex
his parentibus feliciter nata, & per lavacrum renovatio-
nis in Spiritu Sancto regenerata. & secundum præce-
ptum Apostolicum *ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ κυρίου* educata, disci-
plinæ laudabilis fructus per omnem vitam, quæ ipsi
juxta promissionem divinam & longa & fortunata con-
rigit, uberrimos jucundissimosq; & protulit & percepit.
Imbuta enim in teneris annis verbi divini, quanta sexui
isti ad salutem necessaria est, cognitione, ejusdem amo-
rem perpetuò retinuit, & honestâ morum gubernatione
pietatem suam abunde declaravit. Cumque inter pro-
spera vitæ humanæ haud postremum locum teneat con-
jugij honorati & concordis felicitas: ea quoque ipsi di-
vinitus fuit concessa. Jam enim matura virō, & rei fa-
miliaris administrandæ gnara consensu matris (hæc enim
tùm in vivis adhuc erat: pater verò anno clō. lō.
LXXXIV. fatis decesserat) nuptum data est anno clō.
lōc. XVIII. d. XIX. Maj. viro amplissimo consultissi-
moque

moque DN. JOANNI PËTRÆ O Consuli de hac
 Repub. bene merito & adhuc præclarè merente. Cum
 quo per ipsos quatuor & triginta annos concordissimè
 vixit. Nam quod Pomponius Atticus de se olim gloria-
 tusest; nunquam cum Coniuge in gratiam se rediisse,
 quia nunquam ab ea discessionem fecisset: idem jure
 prædicare amplissimus Consul de sua uxore potest, quæ
 ne nolle quidem quod ipse vellet, aut velle quod ipse
 nollet, unquam fere in animum induxit suum. Itaque
 velut Geometræ dicunt, lineas & superficies se ipsis non
 moveri, sed corporum comitari motus: sic neque illa
 suo genio ferebatur, sed Mariti, cuius læta & tristitia, seria
 & joca pari vultu, pari animo sequebatur. At quod nihil
 liberorum sustulit, hoc unum ad summam felicitatis
 deesse videbatur. Fuit singulari pietate à teneris usque,
 nec levioe prudentia in gubernanda familia celebrata.
 De quibusvis, & egenis quidem præcipuè, ita bene mere-
 ri semper studuit, ut putaret, id natum hominem, id Chri-
 stianum quammaximè decere. Matri in primis suæ gran-
 dævæ jam & viribus fractæ singulari solatio & adju-
 mento fuit, quæ verò anno clō. loc. XXIII. mortalita-
 tem suam explevit. Circa anni hujus initium Nostra
 malè habere primitus cepit. Ac quamvis nihil magis
 haberet in votis, quàm ut cum amantissimo marito ali-
 quanto diutius vivere posset; tamen id omne Deo com-
 misit, & pro pietate sua in ejus voluntate se acquiescere,
 velle professæ assiduè est. Nam resistere, sacrilegium sta-
 tuebat. Cum igitur vires indies magis magisque proster-
 nerentur, ut de recuperanda sanitate maturè desperaret,
 seriò se præparavit ad abitum: Ante omnia verò mini-
 strum verbi advocandum curavit, à quo d. XX. Mart.
 factâ exomologesi sacro viatico corporis & sanguinis

Dominici instrueretur? Quo in negotio se ita gesfit, ut
plura devotissimæ pietatis documenta præberet. Die,
XXIX. Mart. inter sanctas & dignas Christianâ fæminâ
voces, circa secundam & tertiam pomeridianam, eas ipsas
horas, quibus occupati cohonestandis SCHONER-
MARCKIÆ exequiis fuimus, vitam in his terris suam
placidè finivit. Jam igitur inspicit felicem illum librum
cui inscripta inter hæredes cæli, nomina sanctissima, du-
dum fuit. Plantata est in hortum immortalitatis, inserta,
arbori salutis, propagata ad scaturigines aquarum viyen-
tium. Ea nunc bona possidet, quæ, sicut ipse qui tribuit,
immutabilia sunt & sempiterna. Vivit nunc posita extra
omnem fortunæ aleam, omnibusq; cumulata lætitijs in-
cedit. Tempus brevierit, quod nos nostris, & nostros no-
bis restituet, ubi novos & æternos amores ordiemur,
quos neq; Diaboli furor, neque malitia hominum, neque
mortis luctuosa necessitas turbare, aut finire poterit. Ha-
ve, have anima beatissima, & æternum vale! Nos eo or-
dine, quo Deus & Natura jusserit, sequemur. Interea gra-
tam tui memoriam, quod possumus, & desiderium nun-
quam non fovebimus.

Ad Te verò, Consul amplissime, dolor hic inprimis
spectat. Cum ipsa quidem defuncta, quæ ætatem ultra
annum climactericum, ut vocant, heroicum perduxit,
præclare nunc actum est. Tu privatus illâ, quæ curarum
levamen, vitæ precumque focia, & in utraque fortuna,
constans ac fidelis affecla erat. Huic tanto & tam æquo
mærori tuo ut ex satietate illius & ex die longa, quæ do-
lorem etiam contumacissimum absorbet, remedium tibi
aliquod, majus ab animi tui fortitudine promittimus:
ita & reliqua, quibus in argumentum uti hîc solemus,
quæque finem luctûs faciendum potius quàm expectan-
dum

dum suadent, ante oculos tibi propones, & meditatione
profutura cogitabis. A clemente vos nimirum Dei
Opt. Max. manu, cujus beneficio & illam tenuisti, & cæ-
teris rebus auctus es, disparatos esse. Audire eum vota,
equidem nostra, sed in quantum nobis utile: & de hoc
illi unicè constare. Liberosex conjugio isto non sustu-
listi? Inclyta, crede, Respublica nostra tibi FILIÆ ali-
cujus instar est, quæ Te

βαδῖαν αὐλακα ἀπὸ φρενὸς καρπύμενον
ἐξ ἧς τὰ κεδνὰ βλαστάνει βελόματι.

Sulcum profundum habentem in pectore consitum,
Tuo, veneranda consilia unde pullulent,
privato dolore confici sane nequaquam velit, hac
præsertim tempestate, ubi quicquid boni aut cordati
ē meliore ævo reliquum nobis fuit, sensim intercidere,
contra vero infrequentes admodum arbores succrescere
aut feri animadvertit, quæ in demortuarum locum sub-
stitutæ alteri aliquando seculo profint. Serva te lauda-
tissimæ Reipublicæ nostræ, atque adeò toti Patriæ, ut in
obeundo, quod sustines, gravissimo munere, porrò quo-
que fidem, prudentiam, atque industriam, uti hætenus
strenuè fecisti, eidem probare, & Bono Publico, cui pro-
priè destinatus es, diutissimè superstes esse possis. Nos
Deum auctorem omnis tolerantiae & consolationis
humiliter veneramur, ut vi & efficaciam spiritus sui in te
operari, tranquillitatem menti, sanitatem corpori, nobis
verò omnibus beatitudinem utramque largiri benignè
velit: donec aliquando immensam ejus miseratione ex
hoc lacrymoso ergastulo liberati partem accipiamus ejus
gloriæ, quam Dominus noster CHRISTUS JESUS
unicus Salutis auctor, sanguine suo ac morte peperit no-
bis & acquisivit,

Quod

Quod unum ergò reliquum est, CIVES ACADE-
MICI ut frequentes matronæ honestissimæ exsequias
prosequi velitis, etiam atque etiam vos admonemus.
Ita meretur de tota hac civitate & privatim de ordine,
nostro vir amplissimus & consultissimus DN. JOAN-
NES PETRÆUS, Consul, nunc eheu ! viduus mæstissi-
mus ; ut quamvis prolixè omnia faciamus, quæ ad coho-
nestandas exequias hæc præstari possunt, vix tamen
fatis officio nostro, aut meritis tanti viri paria facere
posse videamur. Ite ergo, ite frequentes, & vobiscum
hoc Regis sapientissimi dictum, verbis B. Hieronymi ex-
positum cogitate : utilius est ad exequias funeris, quàm
ad domum ire convivij : quia ibi recordatione conditi-
onis nostræ & fragilitatis humanæ ex præsentī cadave-
re commonemur : in convivij autem lætitia, etiamsi quid
timoris habere videbamur, amittimus. P. P. IV,

Non April. Anno recuperatæ gratiæ
clō. Inc. LII.

*Conventus fiet ad H. I. in Æde
B. Jacobo sacra.*

rientia: in iis tamen magis conspicitur, qui mor-
 pressi diuturno, illis, quæ in morbo, ut rursus S-
 loquitur, gravia sunt, metu mortis, dolore corpo-
 ruptatum intermissione cruciantur. Illorum eni-
 ditionem si cum iis comparemus, qui vix paucoru-
 rum valetudine adversâ tentati, aut etiam repent-
 quo casu vitam finiunt; hos quidem unam: illo-
 innumeras mortes pertulisse dixerimus. Neque
 humana sapientia causam invenire potest, cum u-
 do omnes nascamur, cur non unâ omnes item ra-
 denascamur. Sola sacra Scriptura non casu ista
 sed à divina docet voluntate proficisci; atque
 dem ut Deum amantibus omnia, quantumvis ar-
 deantur & aspera, ad bonum adjumento sint, ne-
 ulla vel calamitas, vel angustia, vel vexatio pos-
 lectione Dei separare ac divellere. Ut autem sa-
 non est communem recusare fortunam, & pro-
 postulare, sed quamvis id fiat, nihilo tamen seciu-
 manet decretum illud: Cuius potest accidere
 cuiquam accidit: unde sapiens Hebræus mortu-
 ducit his verbis superstitēs compellantem: me-
 iudicii mei; erit enim tale etiam tuum: mihi her-
 hodie: Sic prudentiæ est Christianæ nullam a-
 veræ pietatis occasionem negligere. Hanc ergo
 etiam hodierno die nobis Deus præbere voluerit
 decet pietatis & humanitatis studiosos sibi deesse
 camur enim rursus ad domum luctûs, quam mel-
 sapientiæ scholam esse Regum sapientissimus, qu-
 mum convivij pronunciat. Nam post morbu-
 diuturnum vitam in his terris tandem suam placid-
 SOPHIA Schraders/matrona honestissima,
 plissimi consultissimique DN. JOANNIS PE-

A 2

